Anul al 54-lea · 14 Pagini · EXEMPLARUL { In România: 5 lei / In străinătate: 6 lei · 14 Pagini · Nr. 180 Sâmbătă 3 Iulie 1937
C F
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

BIBLIOTECA CENTRALĂ ... ASOCIAŢIUNII

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ŞI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în ţară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

O rea pedagogie politică

Cu prilejul sărbătoririi unui fruntaş opoziţionist, pentru succesul obţinut de organizaţia prezidată de dânsul în alegerile judeţene, sărbătoritul a rostit o cuvântare, în care, alături de observaţii foarte juste şi interesante cu privire la stările şi nevoile satelor noastre, datorită vitregiei sau incapacităţii administraţiei centrale şi locale, a pomenit şi de neajunsuri, de a căror cauză, însă, nu mai pot fi învinovăţite autorităţile, întrucât vina aparţine însăşi populaţiei noastre rurale.

A încărca de răspundere tot pe alţii de păcatele şi suferinţele satelor noastre şi a scuti de orice răspundere şi de orice dojană pe ţăranul însuşi, o fi comod pentru oamenii noştri politici şi foarte util ca randament electoral, dar din punct de vedere al educaţiei sufleteşti şi civice, prin astfel de procedee se face cel mai rău serviciu ţărănimii noastre.

Este o mare greşală pedagogică să întreţinem în ţăran credinţa că el este îngerul lui Dumnezeu, — un exploatat şi un persecutat — şi că tot răul de care suferă i se trage numai dela stăpânire sau dela „ciocoii" dela oraş.

Aşa, între „mizeriile" şi „persecuţiile" îngrămădite pe capul ţăranului român, s'a citat şi potopul delictelor silvice, cu consecinţa lor: procesele şi amenzile silvice.

O fi, desigur, neplăcut, să te vezi purtat în judecată, condamnat şi urmărit pentru că ai tăiat hoţeşte lemne din pădurile Statului sau că ai lăsat vitele să pască pueţii şi lăstarii destinaţi să servească la regenerarea domeniului forestier al ţării. Dar nici a continua să lăsăm pradă mendrelor fiecăruia avutul public şi a încuraja astfel spiritul de vraişte şi lipsa de respect pentru bunul ce nu-ţi aparţine, nu este o tactică cuminte.

E în mintea tuturor experienţa tristă ce am făcut cu păstrarea plantaţiilor de pe marginea şoselelor.

Sub guvernarea naţional-ţărănistă, un prefect destoinic din Muscel isbutise să planteze pe drumurile şi şoselele din zona administrată de dânsul, circa 300.000 de pomi fructiferi, pentru îngrijirea şi paza cărora pusese o pasiune într'adevăr eroică. După doi ani numărul copăceilor se redusese la jumătate, iar astăzi, Dumnezeu ştie, dacă a mai rămas cumva de sămânţă. Copiii satelor, ba şi oameni în toată firea, nu puteau trece pe lângă un astfel de copăcel menit să înfrumuseţeze drumul şi să producă roadă, fără să-şi tae din el o codirişcă sau să-l culce la pământ — numai aşa, pentru că i-a ieşit în cale.

Tot atât de puţin grijulii se dovedesc oamenii satelor noastre aproape cu toate bunurile publice sau de utilitate publică: cu fântânele, pe care le lasă să se înfunde, cu podurile, pe care le văduvesc de căpriori, cu islazurile pe care le lasă pradă bălăriilor şi mărăcinilor, cu drumurile, care au ajuns o ruşine naţională, cu monumentele istorice din care-şi furnizează material de construcţie, etc.

Orice încurajare în această direcţie nenorocită este faptă de rău gospodar, de rău pedagog, de rău român. Şi ea strică tuturor, dar mai cu seamă ţărănimii însăşi, împinsă în chipul acesta spre o sălbătăcire tot mai accentuată a sufletului şi deprinderilor ei.

Iată de ce socotim că, în loc de a se cânta mereu în struna ţărănimii, prezentându-i-se chiar scăderile drept virtuţi autentice şi recunoscându-i-se ca drepturi ceeace nu poate fi decât datorie, e mult mai sănătos să-i vorbim drept şi cinstit, educând-o în simţul respectului şi disciplinei datorit lucrurilor şi oamenilor.

Pe drumul românismului

—oxo—

La congresul ţinut de Liga Culturală la Iaşi ni s'a arătat cum trebue să mergem pe acest drum al românismului creator şi salvator.

D. profesor A. C. Cuza, marele patriarh al naţionalismului intransigent şi în faţa rigidei statornicii a căruia nu poţi decât să te descoperi şi să te pleci cu un sentiment de respect şi admiraţiune; strălucitul cărturar, „cel mai mare învăţat al lumii întregi", cum l-a caracterizat d. A. C. Cuza, şi, în aceeaşi măsură, neobositul luptător pentru biruinţa ideilor mari şi sănătoase, adică, d. profesor N. Iorga, secundaţi de alţi distinşi cuvântători, au lămurit cu toată înalta şi indiscutabila autoritate a cuvântului lor şi cu toată legitima revoltă a unor suflete îndurerate, cum neamul nostru românesc continuă a fi înfrânt şi năpăstuit de străinii parazitari şi cum ideia naţională este copleşită şi înăbuşită de buruienile unor erezii otrăvitoare.

O oglindă fidelă a acestei triste stări de lucruri au arătat oraşul Iaşi, unde, ca să întrebuinţăm expresiunile lapidare ale d-lui profesor Iorga, atotputernicia românilor „se exprimă, atât prin proprietatea imobilelor, cât şi prin aproape exclusiva luare în stăpânire a tuturor industriilor şi comerţului, precum şi printr'o presă de un caracter aşa de inferior, prin care se urmăresc alte scopuri decât ale noastre, într'un ton care corespunde unei mentalităţi şi sentimentalităţi, pe care o respingem cu desgust".

Este, precum am spus, o caracterizare lapidară a situaţiei privind vechea şi odinioară atât de mândra capitală a Moldovei glorioşilor voevozi şi nemuritorilor cărturari ai neamului. Este lapidară, dar în acelaş timp dureroasă, pentru că este perfect adevărată.

Ne aducem aminte că un istoric francez, mort mai de mult, într'o lucrare consacrată istoriei istoriei poporului grec, dealungul veacurilor, pusese ca motto următoarele cuvinte latine: „stat magni nomini umbra". Adică, din numele falnic şi din gloriosul trecut al grecilor din timpurile antice n'a rămas astăzi decât o umbră palidă şi tristă.

Aceste cuvinte latine s'ar potrivi şi oraşului Iaşi din zilele noastre. E o umbră, o amintire a unui fost mare centru românesc. Iar ceeace îndurerează şi mai mult, impunând totodată o trezire puternică a conştiinţelor adormite şi o serioasă şi mai cu seamă susţinută încordare a energiilor româneşti, este faptul care e bine şi necesar să fie mărturisit, că oraşul Iaşi nu formează ceeace se numeşte un caz izolat, nu constitue o excepţie, nu este în ţară singurul centru românesc în care românii au fost înlăturaţi aproape din toate ramurile de activitate.

Oare, celelalte oraşe, oare, toate oraşele Moldovei nu se prezintă în aceiaşi situaţie jalnică? Oare, nu-ţi produc şi ele impresia unor cimitire, în care stau înmormântate averea, mândria şi puterea de viaţă a neamului nostru, cimitire în care sburdă în voie toţi strigoii?

Nici în oraşele din celelalte provincii ale ţării nu găsim o stare de lucruri aducătoare de bucurie.

De aceea, opera de reromânizare a oraşelor, operă ce se cere întreprinsă şi înfăptuită cât mai neîntârziat, cu toată energia, cu puterile unite ale tuturor câţi, indiferend de partidul căruia aparţin, sunt pătrunşi de gravitatea răului şi de primejdiile acestei stări de lucruri. Şi trebue întreprinsă şi înfăptuită această operă conform unui program alcătuit cu toată chibzuinţa şi pus în aplicare cu toată îndărătnicia. Nu mai avem voe să fim, cum ni se spune sau cum, deseori, ne spunem noi înşine „foc de pae".

Mai puţin entusiasm, dar mai mult calcul rece şi o perseverenţă, care să nu cunoască şovăiala şi oboseala.

Ar fi fost de dorit ca, pe lângă atâtea ministere şi subsecretariate ce avem, să fi fost şi un departament sau o direcţie, a cărei singură preocupare să fie cercetarea şi rezolvarea problemelor cu caracter naţional, cum e, de pildă, problema românizării oraşelor.

In lipsa unui astfel de birou, este de datoria tuturor partidelor politice româneşti, a tuturor Ligilor şi Asociaţiilor cu caracter naţional să-şi unească forţele, pentru a avea o Românie a românilor.

In domeniul acesta, generaţia bătrână şi generaţia tânără nu se exclud, ci se completează.

N. BATZARIA

M. S. Regele în Polonia

Mareşalul Smigly-Rydz citeşte diploma specială semnată de Preşedintele Moscicki, prin care M. S. Regele Carol este investit cu comanda regimentului 57 de infanterie polonă

In celebra urbe a Botoşanilor...

II

Cum se acordă „ajutoare", cu degetul în cârpă...

Am arătat, în articolul de eri, în ce stare de plâns au lăsat oraşul Botoşani cei cari, până acum, fuseseră puşi să-l gospodărească. Insuşindu-şi, fără niciun scrupul, banii contribuabililor, cinci persoane din fruntea administraţiei comunale se află acum în stare de arest.

Cei cinci arestaţi, după cum s'a anunţat la timp, sunt: I. Romanescu, primarul Botoşanilor; C. Vasiliu, casierul general al comunei; Const. Botez, contabilul-şef al comunei; Teodor Nineaca, subşeful serviciului technic, şi Vlad Marfievici, intendentul administraţiei comunale.

Procedeul folosit de aceştia întrece orice închipuire: Pentru „gustările" zilnice, la un aperitiv luat în grup, sau pentru câte un pui de chef „cu prelungire", îşi acordau, ei singuri, ajutoare.

Unul din ei ticluia o cerere, semnată cu un nume fictiv sau prin „punere de deget", semnatarul având însă prudenţa, în acest caz, să-şi îmbrace degetul într'o cârpă, spre a nu fi eventual identificat. Cererea făcută de unu din grup era „aprobată", sigur, de şeful grupului, adică de primar; ea era confirmată imediat de alt membru al grupului, adică de contabilul-şef, şi era achitată pe loc de alt membru al grupului, adică de casierul general...

Şi pe urmă, banda pornea, pusă pe voie bună şi fără să fie niciodată nevoită să controleze preţurile, de vreme ce nu dedea nimic din buzunar.

Am auzit, de altfel, că la Botoşani chelnerii practică un sistem ingenios de a încărca la socoteală, sistem pe care mă mir că până azi încă nu l-am întâlnit la Bucureşti: Pe notă, la urmă, după ce-ţi înşiră tot ce-ai mâncat, ţi se pune data zilei respective, — să zicem 29, — anul prescurtat — adică 37 — şi, dacă ai luat cumva şi o ţuică rece, la ţoi, îţi adaogă şi numărul străzii unde e localul... Original, nu? Il recomand şi pentru localurile noastre.

Dacă cu domnii cari au condus destinele Botoşanilor s'a uzat sau nu de acest sistem, nu ştiu. Sigur este, însă, că ei nu se uitau la asemenea „bagateluri", fiindcă, slavă Domnului, aveau de unde da...

MILA PENTRU O NENOROCITĂ CAPITALĂ SORTITĂ PIEIRII!

Patru sau cinci inspectori, cu grade mari, au venit în localitate, spre a fixa precis sumele defraudate şi spre a „raporta locului îndrept".

Ori câte coloane de cifre vor înşira anchetatorii şi în orice rubrică le-ar clasa, un lucru e evident, de pe acum:

S'a rupt până şi nenorocitul „obiceiu al pământului" care zicea: „două mie, una statului"...

Botoşanii, ruinaţi, degradaţi, părăginiţi şi înotând în praf, au fost jefuiţi şi lăsaţi în sapă de lemn, de „oamenii clubului" pe cari nimeni n'avea voie să-i deranjeze ori să-i bănuiască măcar.

In mod normal, nici în zece ani de acum încolo, suma furată — aproximativ 14 milioane, mi s'a spus, adică buge-

(Continuare în pag. 2-a)

Haosul din Rusia Sovietică

— O O —

A căzut în disgraţie şi mareşalul Voroşilov. — Mareşalul Tukacevschi vroia război cu Japonia

Londra, 30 (Rador). — Corespondentul agenţiei Havas transmite:

După ştiri primite dela Moscova, se afirmă la Londra că mareşalul Voroşilov îşi va prezenta, curând, demisia şi va fi înlocuit prin mareşalul Bluecher, comandantul suprem al armatei sovietice din Orient.

Se svoneşte deasemeni că vestitul pilot Levanevski, care a încercat în 1935 să ajungă de la Moscova în Statele Unite pe la polul Nord, a fost arestat.

Alte ştiri primite din Moscova anunţă că d. Lapinski, care a înlocuit pe d. Radek ca redactor şef al ziarului „Pravda", şi d. Tal, director interimar al ziarului „Izvestia", au fost arestaţi în cursul zilei de Luni. Se svoneşte deasemeni că d. Boris Mironov, directorul adjunct al serviciului presei din comisariatul afacerilor străine, ar fi fost demis din postul său şi închis.

Nu se ştie nimic de soarta d-lui Arossief, preşedintele societăţii pentru relaţiile culturale cu străinătatea.

Pe de altă parte se anunţă din Moscova că mareşalul Tukacewski a fost executat pentrucă rezistase politicei faţă de ţările din Extremul Orient, dusă de d. Stalin şi de mareşalul Voroşilov. Se pare într'adevăr că mareşalul Tukacewski era partizan al ideii unui război contra Japoniei, afirmând că armata sovietică „poate să termine cu Japonia în mai puţin de două luni". Asemenea declaraţii au fost considerate de d. Stalin drept criminale şi acesta a hotărît să înlăture pe mareşal şi pe partizanii acestuia.

PLAN PENTRU RASTURNAREA LUI STALIN

Această explicaţie, dată pentru condamnarea mareşalului Tukacewski, nu exclude posibilitatea unui complot menit să răstoarne şi pe d. Stalin şi să deslănţue un asemenea război cu Japonia.

Se pare de altfel că Uniunea Sovietelor ia maximum de precauţiuni faţă de Japonia, fără însă să caute aventuri. Intreaga Siberie este o imensă tabără militară. Călătorii sosiţi din aceste regiuni declară că au văzut pretutindeni uriaşe lucrări militare. Uniunea Sovietelor este gata să facă faţă unui eventual atac al Japoniei.

Un grav conflict cu Japonia

O canonieră sovietică scufundată de japonezi pe fluviul Amur

Tokio, 30 (Rador). — Corespondentul agenţiei Havas anunţă că trupele japono-manciuriene au scufundat o canonieră sovietică, pe fluviul Amur, la Sud de insula Sennufa.

Corespondentul agenţiei Reuter este informat că numeroşi membri ai echipagiului canonierii au fost omorâţi cu acest prilej.

*

Hsinking, 30 (Rador). — Comandamentul armatei din Kuantung publică un comunicat prin care anunţă că trupele japono-manciuriene au scufundat una din cele trei canoniere sovietice staţionate pe fluviul Amur, la Sud de insula Sennufa.

Comunicatul declară că cele trei canoniere sovietice au deschis pe neaşteptate foc împotriva trupelor japoneze. Acestea au răspuns la bombardamentul canonierelor sovietice. Una din canoniere a fost scufundată, alta a suferit mari stricăciuni, iar a treia s'a retras în grabă.

Comunicatul adaugă că guvernul din Manciukuo a adresat un protest autorităţilor sovietice în legătură cu acest incident.

UN DEMERS ENERGIC AL JAPONIEI

Tokio, 30 (Rador). — Ministrul afacerilor străine a dat instrucţiuni ambasadorului Japoniei la Moscova să facă un demers energic pe lângă comisariatul poporului pentru afacerile străine în legătură cu recentul incident de pe fluviul Amur.

Poliţişti atacaţi de o bandă de ţigani la Piteşti

O ţigancă şi un poliţist, grav răniţi

Piteşti, 30 Iunie

Azi dimineaţă, la ora 10, comisarul Sevaciuc, dela biroul judiciar de pe lângă poliţia locală, voind să aresteze pe ţiganul Ciobanu, zis Firică, din str. Libertăţii, un cunoscut scandalagiu şi pungaş de buzunare, care comisese cu o zi înainte, un furt, a fost atacat de o bandă de ţigani.

Cerând ajutoare poliţiei, a fost trimis comisarul Roşoagă, cu o echipă de agenţi, cari au fost întâmpinaţi de ţigani cu o ploae de cărămizi şi bolovani.

La un moment dat, poliţiştii, văzându-se atacaţi şi impresuraţi, iar comisarul Sevaciuc fiind rănit şi trântit jos, au intins revolverele spre ţigani, somându-i să se retragă.

Ţiganca Floarea Ciobanu, mama celui urmărit, s'a repezit la gardianul Săndulescu Gheorghe, să-i smulgă revolverul din mână.

In acest moment, revolverul s'a descărcat, rănind-o grav.

Glontele i-a intrat în ochiul drept, rămânându-i în creer.

Atât comisarul Sevaciuc cât şi ţiganca au fost internaţi în spitalul I. C. Brătianu din localitate.

Autorităţile socotind că este un act de rebeliune, au luat măsuri întinse de pază, iar la faţa locului, a venit d. procuror Iancu I. Popescu, însoţit de comisarii Untărescu şi Miclăescu, cari cercetează cazul.

Noul ministru al Cehoslovaciei la Bucureşti

Dela 1 Iulie, a fost numit ministru al Cehoslovaciei la Bucureşti, d. Ferdinand Veverka doctor în drept.

D-sa s'a născut la 29 Ianuarie 1887, la Belá sub Bezdez (Boemia). A studiat liceul la Praga şi a urmat tot acolo cusurile universitare, la universitatea Carolina, unde a obţinut doctoratul în drept. După aceea şi-a completat studiile la „Ecole des sciences politiques" din Paris. La început se destinase carierei de avocat şi chiar a făcut stagiu timp de doi ani, dar în curând a fost atras de cariera diplomatică, ce era mai aproape de firea sa şi pentru care avea cunoştinţele necesare.

Pentru calităţile sale, deşi era ceh, a fost primit în serviciul consular al fostei monarhii austro-ungare care nu primea cu plăcere pe cehi. A funcţionat un an şi jumătate din Martie 1914 până la Octombrie 1915, întâi la consulatul austro-ungar din Smirna şi după aceea la Frankfurt pe Main.

Războiul l-a smuls din această carieră, d. Veverka intrând în serviciul propriei sale naţiuni. Revoluţia din Octombrie 1918 l-a găsit la Praga şi după proclamarea independenţei republicei cehoslovace, a fost chemat imediat, ca unul dintre primii funcţionari ai ministerului de externe, nou creat. La scurt timp a fost trimes în prima Adunare naţională constituantă, ca reprezentant al partidului naţional cehoslovac, dar nu a rămas acolo până la sfârşitul sesiunii extraordinare, de oarece la începutul anului 1919 a primit misiunea de însărcinat de afaceri al Cehoslovaciei la Londra, în calitate de consilier de legaţie. In 1920 d-sa e numit ministru-rezident şi scurt timp după aceea, ministru plenipotenţiar. Chemat la centrala din Praga a lucrat ca şef al secţiunii de politică externă.

In Decembrie 1920 a fost numit pentru prima oară ministru plenipotenţiar şi trimis extraordinar la Bucureşti, fiind unul dintre cei mai tineri şi capabili diplomaţi cehoslovaci, neavând atunci decât vârsta de 33 ani. In acest post a rămas până în toamna anului 1924, când i s'a încredinţat postul de ministru al ţării sale la Berna şi în acelaş timp de reprezentant al Cehoslovaciei pe lângă Societatea Naţiunilor şi pe lângă alte instituţii cu caracter internaţional dela Geneva.

La 1 Noembrie 1928 a fost numit ministru al Cehoslovaciei la Washington, unde s'a distins atât în chestiunile diplomatice cât şi în cele economico-financiare astfel încât în 1931 a obţinut titlul de doctor „honoris cause" al universităţii of South California.

D. FERDINAND VEVERKA
noul ministru al Cehoslovaciei la Bucureşti

La 1 Septembrie 1936 a fost chemat iarăşi în Europa, fiind numit ministru la Viena, unde a funcţionat 10 luni şi de unde preşedintele republicii îl trimete acum pentru a doua oară în România, ţara prietenă şi aliată, în care s'a remarcat şi în timpul primei sale şederi.

D. ministru Veverka a scris multe studii în diferite ziare şi reviste, distingându-se în domeniul politicei internaţionale şi al sociologiei.

Soţia sa, d-na Cornelia Veverka, este fiica cunoscutului om politic din fostul partid al tinerilor cehi dinainte de războiu, dr. Julius Grégr, fondatorul marelui ziar „Národni Listy" din Praga. D-na Veverka este eleva pictorului ceh de renume Hynais şi s'a distins ca o portretistă apreciată.

Povârniş primejdios

de EMANUIL HAGI MOSCO

Dela o vreme, o bolnăvicioasă ipnoză întunecă mintea — sau ceeace înlocuieşte aşa ceva — unei părţi a generaţiei celei nouă. S'ar părea că o ursitoare îndărătnică, duşmănind fără preget neamul, stă la căpătâiul unor copilaşi ai vieţii de astăzi. Sfetnicii evangheliştilor, daimonul însoţitor al omului despre care vorbeşte Socrate, muza alintătoare a lui Musset, scoţând din cugetul lui capodopere, tulbură somnul acestor limbrici de după războiul cel mare, care, dacă a întregit ţara în fireştile ei hotare, a strâmtat pe de altă parte gândirea unor sărmani desmoşteniţi ai neamului. Sunt atinşi de gerontofobie, adică de ura împotriva bătrânului.

Aiurea, eschimoşii sunt îndatoraţi să ucidă pe părinţii lor, când aceştia au atins o vârstă înaintată şi nu mai pot fi de folos. A nesocoti acest oficiu, înseamnă a se abate dela însăşi datoria de fiu. In insulele Fiji, bătrânul este ucis cu mare alaiu, o cinste deosebită revărsându-se asupra familiei care şi-a păstrat o „vechitură" de sacrificat, şi carnea lui este mâncată numai de şefi, cei tineri şi femeile nebucurându-se de împărţirea ciolanului familial. Cam iată năzuinţele unor tineri români cari ajung la răpunerea bătrânilor!

Tineret, ce frumos cuvânt! Ce bogăţie de făgădueli! Câte năzuinţe nu pun bătrânii în el! Câte dorinţe ca sămânţa aruncată de ei să rodească din belşug în pământul proaspăt al tineretului! Care ar fi nesocotitul să nu înţeleagă nevoia primenirii, nevoia întineririi? Dar a batjocori „continuitatea" este însăşi negarea progresului. Nimic nu se pierde în natură, şi fiecare dintre noi adăogăm o verigă lanţului care se deşiră în scurgerea vremii. A rupe legătura dintre verigi, înseamnă prăbuşirea. Pe trecut se sprijină timpul de faţă şi din acesta se naşte viitorul.

După atâta aşteptare a celor cari sunt pe calea sfârşitului, drept cinstire a unui *trecut fără de care cei de astăzi n'ar fi ce sunt*, un val de nesecată ură împotriva înaintaşilor iese din sufletul mărunt al unor nenorociţi pe care soarta i-a scuipat în viaţă. Aceia au avut cusurul să fie ertători faţă de aceştia.

(Continuare în pag. 2-a)

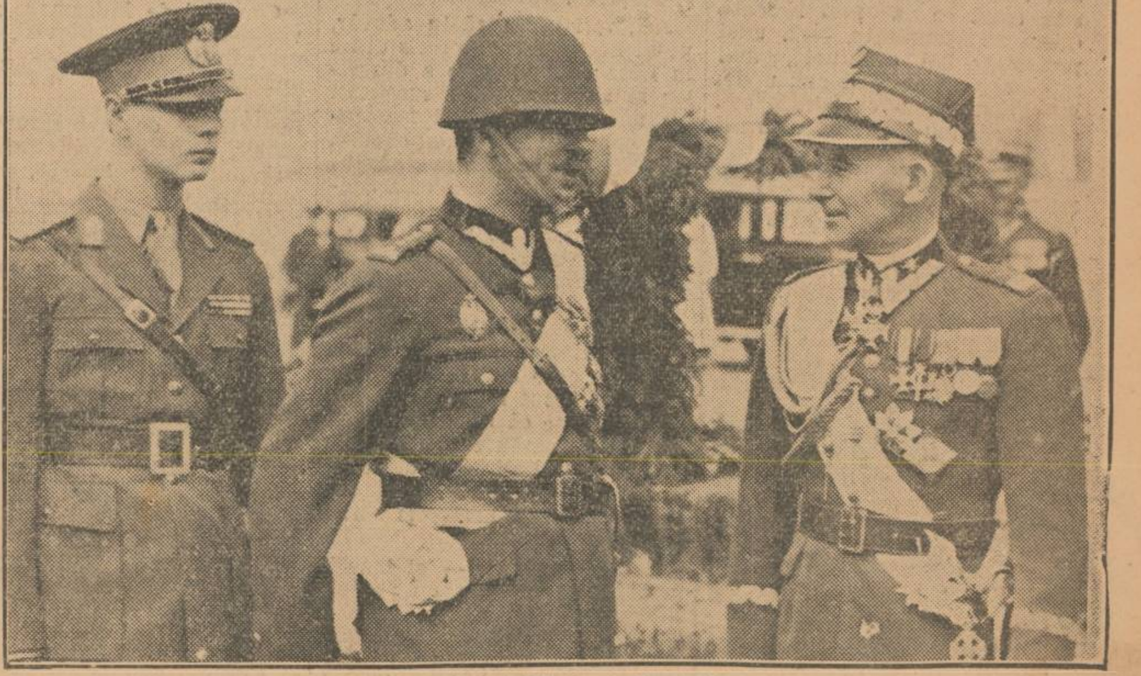

M. S. Regele Carol, şeful regimentului 57 de infanterie polonă întreţinându-se cu Mareşalul Smygli-Rydz